

Høringsinnspill til Statsbudsjettet 2026

Rusfeltets hovedorganisasjon er landet største paraplyorganisasjon på rusfeltet. Vi har 155 ulike virksomheter og organisasjoner som medlemmer. Et stort fellesskap og mangfold i rusfeltet; offentlige, ideelle, private og frivillige tiltak og organisasjoner som arbeider innen behandling, forebygging, rehabilitering, skadereduksjon og forskning. Vi har et nettverk av bruker- og pårørendeorganisasjoner.

Disse virksomhetene og organisasjonene kommer fra alle deler av rusfeltet og fra hele landet. Vi har medlemmer i alle landets fylker.

Vår visjon og ambisjon er mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i et samlet rusfelt.

Rusfeltets hovedorganisasjon samler og formidler kunnskap om rus fordi rus påvirker menneskers liv.

Det er intet annet dokument som påvirker enkeltmennesker mer enn statsbudsjettet sa finansminister Jens Stoltenberg under sin pressekonferanse.

For mennesker med rusrelaterte problemer og lidelser så gir ikke statsbudsjettet noen grunn til å tro at disse menneskene får styrket tjenestetilbudet tvertom foreslås det **kutt** på enkelte områder.

Rusfeltets hovedorganisasjon (RHO) har følgende kommentarer.

1. Tilbudet til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer har vært gjenstand for revisjon fra Riksrevisjonen. De leverte en rapport i februar 2025. Riksrevisjonen gav sterk kritikk til tre departementer for deres mangelfulle innsats. Sterkt kritikkverdige er den sterkeste kritikken Riksrevisjonen bruker.
 - Helsetilbudet er ikke tilpasset personer med ROP-lidelser
 - Kommunene klarer ikke å skaffe egnede boliger til disse
 - Arbeidsrettet oppfølging og aktivitetstiltak er lite tilrettelagt
 - Pårørende involverer og ivaretar pårørende i liten grad
 - Dårlig samhandling mellom tjenestene

Rapport ble behandlet i Stortinget før ferien og alle partier var enig om at dette måtte gjøres

bedre.

RHO merker seg at rapporten omtales et sted og at regjeringen mener anmodningsvedtaket om å styrke innsatsen ovenfor mennesker med ROP-lidelser er oppfylt ved at departementet har bedt helseforetakene styrke innsatsen gjennom supplerende oppdragsdokument. Så langt vi kan er det ikke gitt midler til helseforetakene får å gjøre den jobben.

Kommunal- og distriktsdepartementet og Arbeid- og inkluderingsdepartementet som var de to andre som fikk kritikk, har så langt vi kan se ikke en gang svart på Riksrevisjonens rapport i sine budsjettforslag.

Vi vet at dette er en pasientgruppe som trenger omfattende hjelp i helsevesenet både med sengeplasser og med ambulansetjenester.

Så langt finner vi ingen særlig vilje til å styrke innsatsen overfor mennesker med ROP-lidelser.

RHO ber komiteen minimum skrive en merknad hvor de ber regjeringen rapportere tilbake på hvordan helseforetakene har eller vil styrke innsatsen overfor mennesker med ROP-lidelser. Dette knyttes til kap 732.

2. **Regjeringen foreslår å kutte 44 millioner kroner i tilskudd til kommunalt rusarbeid.** Posten som reduseres har som formål å stimulere tjenesteutvikling på rusmiddelfeltet i kommunene og understøtte nasjonale og overordnede mål.

Kuttet kommer året etter at regjeringens forebyggings og behandlingsreform er vedtatt i Stortinget. RHO kritiserte den gang at lå ingen økonomiske forpliktelser i planen. Her ser dere konsekvensen av dette.

Kommunene har fått, og får, ytterligere ansvar innenfor rusmiddelarbeid. Flere utvalg vurderer organisering og finansiering. En rekke kommuner melder om svært trange tider, kutt i ikke-lovpålagte tjenester og redusert i lovpålagte tilbud.

Innenfor tilskuddsordningen som foreslås kuttet ligger også tjenester og tilbud som trekkes fram i regjeringens forebyggings- og behandlingsreform som forebygging, tidlig intervensjon, skadereduksjon, aktiv og meningsfull tilværelse (se over om Riksrevisjonens kritikk), rusmiddelanalyse og brukerrom.

RHO ber komiteen reversere kuttet i kap 765 post 62. Posten må tilføres minimum 44 millioner kroner.

3. **Overdosearbeidet må styrkes ytterligere.** Norge er i Europatoppen når det gjelder overdosedødsfall. I 2023 hadde vi de høyeste antall dødsfall på 20 år, nesten 400 døde og ca 450 av alkoholutløste dødsfall. Tallene for 2024 kommer om få dager, men foreløpige tall ligger noe under 2023.

Regjeringen skriver selv at strategien mot overdoser ikke har fungert og det ble i august lansert en ny handlingsplan mot overdoser. Til tross for at regjeringen skriver at det strategien ikke har hjulpet og ny plan er lansert er bevilgningen på samme nivå, 14,9 millioner kroner. Når vi vet at nesten 10 millioner går til ett tiltak, utdeling av nalokson, er det fortilvende.

En satsing på det overdoseforebyggende arbeidet krever en opptrapping av de særskilte midlene til arbeidet. **En fordobling til 30 millioner i 2026 og ytterligere 15 millioner i 2027 til arbeidet med å redusere overdosedødsfall gjennom å styrke kap 765 post 21.**

Helsetjenestens viktigste rolle er å redde liv og forebygge skader. Overdosearbeidet må styrkes.

Driftstilskudd til paraplyorganisasjoner (side 260)

Vi tar også med vår egen situasjon. Vi har forståelse for at det ses på at vi «snakker for vår syke mor». Fra 2025 ble det etablert en egen tilskuddsordning for paraplyorganisasjoner. I potten for 2024 ble det bevilget 7 mill kroner. Det var noen mindre enn de to organisasjonene som var der (RHO og Preventio) allerede fikk. RHO fikk 600 000 kroner mindre i 2024. Nå foreslås det at Rådet for psykisk helse inngår og potten økes til 12,4 millioner kroner. Det kompenserer ikke en gang for lønns og prisvekst. **Beløpet bør økes med 1,3 millioner kroner til 13,7 millioner kroner i 2026.**

Avslutningsvis vil vi minne komiteen på det opplagte, en prioritering av rusfeltet og forebygging gir stor samfunnsmessig gevinst, ha stor betydning for brukerne og ikke minst deres pårørende.